

ZLATOROG.

PLANINSKA PRAVLJICA.

SPISAL

R. BAUMBACH.

Z DOVOLJENJEM PISATELJEVIM IN ZALOŽNIKOVIM
PRELOŽIL

ANTON FUNTEK.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Anton Funtek". The signature is fluid and cursive, with a small "k" at the top left and a large, stylized "F" at the bottom right.

V LJUBLJANI.

NATISNILA IN ZALOŽILA IG. v. KLEINMAYR & BAMBERG

1886.

1891

1891

OPOMBE.

Pisatelj predstoječega dela, Rudolf Baumbach, napisal je na tem mestu nekoliko opomb, katere so v prvi vrsti namenjene nemškemu čitateljstvu, katere pa v slovenskem «Zlatorogu» lahko izpuščam z mirno vestjo. Pravljica o Zlatorogu, kateri je nemški pesnik dal prekrasno, vseskozi umeteljno dovršeno obliko, itak še živi po górenješoški dolini, in bajna bitja, kakor so Rojenice, Čatež, Škrat pozná tudi priprosti Slovenec. Ravno takó pravljice o Petru Klepcu, kralji Matjaži, lepi Vidi, katerih se omenja v «Zlatorogu».

Menj znana pa utegnejo biti nekatera rastlinska imena, katera mi je blagovolil poslati velečestiti gospod profesor Fr. Erjavec, da jih porabim v svojem prevodu. Po njegovem nasvetu rabil sem za nemško *Kohlroschen* slovensko «murko»; za *Crocusblüthe* «mrázovo sestríco»; za *Rhododendron* ali *Alpenrose* «sleč»; za *Gemswurz* «obstret»; za *Alraunwurzel* «tolsti koren» (blenovina, drstlivka); za *Mannsschild* «oklòp»; za *Mannsstreu* «stóglav»; za *Ranunkel* «slanovrat» in za *Alpenrebe* «srobotino».

Da moj prevod na mnogih mestih ne izraža popolnem divne lepote izvirnikove to mi je dobro znano; ali trudil sem se po svoji moči, da slovenskemu čitateljstvu podam vsaj primeroma dober prevod. Dolžnost mi je na tem mestu izreči svojo srčno zahvalo gospodu profesorju Fr. Erjavcu, kakor tudi gospodu profesorju Fr. Levcu, kateri poslednji mi je z mnogimi nasveti lajšal moje prevajanje!

Anton Funtek.

ZLATOTOROG.

*Pozdrávljen mi srčnó, Triglav čestíti!
Tri glave dvigaš drzno do nebá
Kot bog, čegár imé ti je nositi,
In vsaka nosi krono od snegá.*

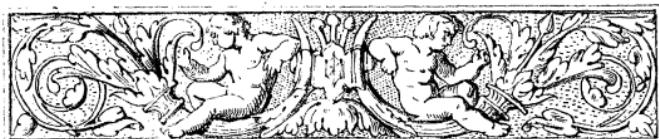
*Molcé orjáki zró me v led zaviti,
Kadàr na tebi mi srce igrá;
Itálija pod mánoj v solnčnem sviti
Pozdrávlja me in sinji val morjá.*

*V prodólih žije ti pravljica siva,
Takó otóžno in takó ljubó,
Kot bi tožila deva ljubeznjiva.*

*In glásov njénih vzdíhanje bridkó
Iz pesni moje měhko naj odzíva,
Moj spiev spomin preteklih dnij naj bo!*

*Ovila megló je krog belih kron
Noč témna na Triglavu gôri;
Sedaj pa nevóljna zapušča svoj tron
In zvezde trepčejo v zôri.
Ognjeno čez robe sivih skal
Dviguje se solnca žar svetál;
V njem mora noč umreti.*

*Na tísoč kosmičev megléni ovòj
Lehkôtno delí se in vlažno
In kakor preplášen golobji ròj
Beží pred ujédo sovražno:
Takó meglice se spuščajo v beg
In zláto Triglavu zablisne sneg
Na témenu kraljévem.*

Šepeče z mladostno očnico ; Opravljen rudenec kot v sam skrlat Poljublja jej nežno glavico.

*Rosó otrésne bor raván
Z lišájne svoje brade;
Iz nežnih sanj pa cvet rosán
Vzbudí se trobéntice mlade.
Predrzni svedrec poljúblja srčnó
Deklétce priprôsto, a vender ljubó —
Imé je njeno murka.*

*In vitez sleč ljubák in mlad
Šepeče z mladostno očnico ;
Opravljen rudenec kot v sam skrlat
Poljublja jej nežno glavico.
Iz dalje zrè ga dragoljub :
Pač rad laskál bi z onim vkup,
A čast mu brani bliže.*

*In vse, kar peroti imá in noge,
Pričénja vesélo gibáne !
Od rosnih perésec metúlji hite
Navzgori, do luči jutránje.
Na kámenu greje se písani gad :
Takó on solnči se vsegdar rad ;
Nad njim brenčíjo hrošči.*

*In sredi gozda droben spév
V nebó pošilja zéba,
In ž njim potóka šumljá odmév,
Kot daljno petje z neba.
Gozdár zeléni, detal vmes,
Pa kljuje, trka v smolni les
In glasno takt nabíja.*

*A véverka po deblu, glej!
Dreví se gibko, spretno;
Ž njo skače polh od vej do vej
Prav gibčno in okrétno.
Po svoje žvižga miš glasnó,
Možíčka, snaži si bradó
In rije po korénih.*

*A gori, kjer dviga pečevje se v zrak,
Kjer stena nobena ne zná se,
Tam vije police smarágdne se trak,
Tam jáderna koza se pase. —
Takó prirodo je sén nocoj
Okrêpčal in po njej pokoj
Kraljuje v jutru zornem.*

* * *

ščetnici na varen kraj
Končan je mir, v gorah sedaj
Prične se ljuto klanje!

*Tam gori v zraku, kaj plava prostó
Dol v vedno ožjem krogi?
Oh divji ropar, oh jastreb je to, --
Zdaj skrijte se ptiči ubogi!
Lisják po hosti se plazi zvit,
Prihúljen na drévu ždi bistrovíd,
Ž njim volk prezí na žrtve.*

*In kvišku se drzno vzpénja mož
Med stvimi skalámi,
On nosi v desni oster nož,
On nási puško na rámi.
Kdor more, zdaj běži na varen kraj
Končan je mir, v gorah sedaj
Prične se ljuto klanje!*

*Sred jelovja, koder mah zeleni
Bujno raste ob skalah razsutih,
Kjer vijó se koreníne črne
In lepéna sočnato grmičje
Čvrsto klije med omejem modrim,
Tam lehkotno stopa čvrst mladénič
Puška svetla na njegovi rami,
Ostrobrušen nož, jelénorožen,
Svetli krivec na klobuku lovskem,
To vse priča tí na prvi pogled,
Da mladénič lovec je po stanu.
Glej, kakó po skalah in po grušči
Smelo stopa, smelo in pa krepko!
Pač režé mu draste pred nogámi,
On pa skače čézneje v drznih skokih
In držec se šibkega latróvja*

*Ob pečinah spušča se nizdoli.
Kamen mu ne gane pod nogámi,
Veja skrítá, trhlá mu ne pokne,
Listje velo, suho ne šumí mu.
Po goróvji pač takó divjad le
Vzpenja se in oni, ki jo vara,
Lovec smeli in lokáva koza.*

*Tam, kjer z brado dolgo in lišájno
Zres̄ poslednje smreke-vedrenice,
Kjer vejévje krivo, zamotáno
Brezi lubja vije se po zemlji,
Tu podobno kačam, tam rogóvju;
Tam, kjer bukve in smeréke silne
Vmičejo se kljúkastim pritlíkam,
Koje, v rebra skálnata zaríte,
Plazom, vihram vptírajo krepkó se,
Tam, kjer prôsto se razglèd odpíra
Na pogórja silnega vrhóve,
Glej, tam zdajci postojí mladénič.
Da poskuša veter, dvigne rôko,
Gleda v solnce in potem na sléme,
Zrè na robe, potlej na police
In na temne sence, koje riše*

*Ruševje na steno kamenito.
Čudne lovcu pač oči so: Mile
Kot otroku, bistre kot sokolu!*

*Zdaj pa sede tjà na panj podrti
In na svetli puški od zaklópa
Ruto pestro, svileno odvije,
In orodje vse za lov pregleda,
In pregleda tudi čevlje težke,
Potlej nagne čutarico polno,
In okrêpčan po pozirku čvrstem
Pleza smelo dalje po skalovji.*

*Strme skale so in vedno strmlje,
Ozka steza je in vedno ozja.
Steza? — Kje pač steza tu pozná se?
Dalje! tako lovčeve je gâslo,
Srčnost, ogenj, to sta mu vodníka,
Lehno, svestno vzpenja se mladénič.
Zdaj dospéje do police ozke,
Stena spredaj, zadaj zrak je sinji,
Pod nogámi pa brezdánje žrelo,
Zdaj čez širno se ziját požene,
Zdaj predrzno vzpenja se po žlebu,*

*Ozkem, strmem, dimníku podobnem,
Segne kvišku naposled z desnico,
Zgrabi trde kámene ostríne,
Drzen skok, in glej! na rob dospel je!*

*Toda kaj li zrè takò osupel?
Mari to je morje kamenito,
Koje onstran je užréti ménil?
Ní! Položje se pred njim razgrinja
Brstno, s tisoč cveti posejáno.*

*Ní še lovec videl vrtov tacih!
Kar po lokah in prisójnih rebrih
Vzgaja Triglav plementitih cvetov,
Kar jih klije v snegu in ob virih,
Vsí so tú na solnčnem vrtu zbrani:
Modri zvončki, pisane ustnáče,
Mak ruméni, beli slanovrati,
Sleč rudéči in obstret vonjiva,
Modri stoglav in skrlatni svedrec,
Vmes očnice zvédica srebrna.
Kjer dvigúje se iz trave skala,
Brž pretkáva jo srobót z ovójem,
Brž na glavo kápico dajó jej*

Kreč, oklop in klinčnica diščeča.
Hrošči, pestri kakor božji stolec,
Jasni, kakor živi dragi kamni,
Po perescih lazijo počasi
In metulji vmes rudéčeoki,
Ki imé jím je po solnčnem bogu,
Iz cvetličja srkajo slaščice.
Živo lovcu zaiskri okó se,
Živo skloni se do zemlje cvetne,
Da utrgal za klobuk bi šopek.
Čuj, kar spodaj zašumí v grmótiji
In počasi izmed slečnih grmov
Stopa divjih koz brezskrbna tolpa
Ne slutèč, da je nevarnost blizu.

*So li sanje? Morda Škrat hudobni
Lovca hoče mladega slepiti?
So li koze res, ki tu pasó se?
Kakor páden sneg, takó so bele
In vodníku njih neskrbni tolpi
Glavo zlata krásita rogoúva.*

*Za planinsko vrbo pokleknivši
Urno dvigne svojo puško lovec.*

*Kakor kip, iz mramorja izklèsan,
Kozel dviga se od skale víšnje,
V zgodnjem solnci pa žari prekrásno
Dika zlata na njegòvi glavi.
Dvakrat dvigne lovec cev pogùbno,
Dvakrat roka mu drhtèč omahne!
Kakor dečku, ki pomeri prvič
S puško svojo na divjád brezskrbno,
Taka tmà se dela pred očmi mu.
Zdaj pa drugič še poméri dobro, —
Ni okó, ni roka mu ne gane.*

*Ali slušij! Glas vršt od skale,
Glas, kot vzkriknil sokol bi obstréļjen:
«Beži čeda, váruij Zlatorog se!»
Mahom gostata neprozórna meglá
Glavo lovca mlademu ovije;
Puško roka izpustí drhtèč mu,
S tal se dvigne plasen in osúpel,
Nem okléne palice se górske
In odkrije se in tiho moli . . .*

*Léhno zgúblja se ovòj megléni,
Zopet loka se leskéče v solnci,*

Ščitite se, Ščitite se,

*Zopet pestri plešejo metúlji
Krog cvetličnih živobojnih čašic,
Ali belih koz, le teh nikjer ni!
S plašnim okom gleda na okóli
Mladi lovec, govorí na tihem,
Križa se, ob ramo vrže puško
In pripravlja s strahom na odhod se.*

*Ali slušaj! Z nova sém od skale
Kliče milo oni glas skrivnostni:
«Dobro došel tú na vrtu našem,
«Lovec drzni, iz dolíne trentske!
«Koz, jerébov in srnâ in zajcev
«Hrani mnogo tebi góra naša —
«Oj le lovi, streljaj jih veselo!
«Brez skrbí se krépčaj pri studencih!
«Ali zvesto slušaj to jedíno,
«Lovec drzni, iz dolíne trentske:
«Pústi čedo, pústi Zlatoróga,
«Če dragó tí je živiljenje mlado!»*

*Sila čudi se besedam lovec,
Kliče v stene potlej skalovíte,
Kliče srčno s čistim, bodrim glasom:*

«*Zvesto* slušal bom besede twoje,
«*Skrbno* čedi prizanašal troji,
«*Toda* kdo si, tí gospa nevídna,
«*Ki* varúješ vrtič ta zeléni
«*In* kozá v njem tolpo čudovito?»

*Pazno kakor srna ob porobji
Prisluškuje lovec, a brez vspeha.
Skalne stene dvigajo molče se
In jedino víra žuborenje
Bije v čistih glasih na uhó mu.*

*Pri studenci lovec zdaj poklekne.
Pije čisto vodo kar s perišča,
Zvije šopek iz srebrnih zvezdic,
Modrih stoglav in rudečih klinčkov,
Vtakne šopek si za pokrivalo,
In v spomin si kraj ta utisnivši
Gre nizdoli. Tam pri skalnih robih
V stran zavije in za njimi zgine.*

*Zdaj pa z nova v grmičih zablisne,
Zlatorogi beli kozel z nova
Kože svoje vodi na planico.*

*V dalji pokne strel; grmèc oglási
Tisoč skal se mu v odgóvor gnjeven,
Toda mirno pasejo se koze,
Mirno tudi kozel zlatorógi.
Saj vedó pač, da mogočna bitja
Skrbno vrt svoj čuvajo zeleni,
Skrbno tudi belo čedo svojo!*

*Na Komni je nocój vesel večer!
Prišel je namreč iz doline trentske
K pastírjem v gosti čvrst planínski lovec
In s saboj kozla je kot plen prinesel.
Na močni kljuki zdaj visí živál,
V kotliči pa bakrenem, začrnelem,
Ki plamen liže ga z jezíkom žarnim,
Šumí, kipí in kuha se drobóvje.
Molče pastirji, glej! sedé v okrožji
In željno ustne ližejo bradáte.*

*Ponôsno lovciu bliskajo oči se,
Saj vstrelil danes je še drugo zvér,
Ki v sebi strinja volčjo lákomnost,
Lísicjo zvitost, divje mačke gibčnost!
Brez glasa je, na skok pripravljená*

*Prežala z vej, zakrítá skoro v listji,
Oči pa so gorele jej kot oglje
In ravno médnje lovec s spretno roko
Poslal je vročo kroglo jej v možgane
In krvarivec je padel ris na zemljo.*

«Pač to je strel bil mojstersk, moram reči!

«Takó pred leti tridesetimi

«Samó še jaz sem streljal, drugi nihče!

«A zdaj sem star, divjáčini v posmeh!

«Pred mano pase koza brez skrbí se,

«Možička zajec smelo mi pred nosom,

«Lisják lagôtno šeta pred menój.

«Samó še drozgom sem nevaren zdaj

«In tolstim polhom, ki hudič jih pase.»

Takó velí star mož' in dreza v ogenj
In meče v kôtel brinovice zrele.
Sicér pri kúhi gospodínji Špela,
Nocoj pa mirno tam na klópici
Poslúša, kaj se možki menijo.
Opravek njen prevzel je stari Jaka,
Ki gori ovce pase na planinah.
Izprosil si je kúho kot ljubav,

Menèč, da nema božji svet nikógar,
Ki bolje bi divjáčino napravljal. —
Glej, baš je segel z vilicami v kôtel,
Nasadil kos, razrezal brž ga z nožem,
Pokusil, in z glavó kimaje dél:
«Bo že! Pričnité! Bog vam blagosloví!»
Tegà pastirjem treba ni veléti
Posebej še; vsak delež vzame svoj
Pa jé po dolgem času spet slaščico.
A stari Jaka stopi k svoji skrinji
In stika v njej, pa naposled se vrne.
Napolnjen vrč z dišečim brinovcem
Prinêse k ognju, tiho se smejóč.
Razdávčen starec ni, da baš dejal bi,
Samó zarad divjačine je tak,
A jutri bo kesal gotovo se!
Od ust do ust gré vrč, vsakidó pohvali
Pijačo, bolj pa njega, ki jo dal je.

«Poslušaj ti,» takó spet reče starec,
«Poslušaj dobro me, ti lovec trentski,
«Kar ti svetújem. Glej, pred solnčním vzhodom
«V dolino greva midva, jaz in Špela,
«In z nama pojde tudi sedem druzih,

«Ker jutri bo, to veš pač, opasiло,
«In tukaj naša Špela rada pleše.
«Na praznik ta pridere skupaj mladež
«Iz vsake vási, sléherne planíne
«In vsà dreví se v hišo gospodínje naše.
«Bogata pač je mati Katra res!
«Pri soškem mostu ti ima gostilno,
«Poljá dovolj, a krav nad sto gotovo!
«Povabila nas je za jutri vêčer
«Na ples in jed. Če greš, ne bo ti žal.
«Tvoj tolsti kozel bo jej baš na rôko,
«In če zagleda risov meh celó,
«Rudeče krvno, črnolísasto,
«Potem, to rečem, boš vesel placiла.
«Le pojdi, lovec! Res ne boš kesal se.»

*Prikíma lovec in velí: «Pojdem.
«Gostilno že poznam na soškem bregu,
«Ker stara Barba, koja gospodinji
«Ondří, je bila moja krstna kuma.
«V poprejšnjih letih bil sem često tam,
«A potlej šel sem služit na Koroško
«In od tedaj še nisem videl Barbe.
«Pa vendar ni mi v tem umrla že?»*

*Odkíma stari Jaka mu rekóč:
«O tej je dobro, to boš jutri videl
«Na lastne oči. Zdaj dovolj o tem,
«Kar vkuþ gremò.» — Potem pa se reži:
«In tudi nekaj druzega boš videl,
«Pa ne le starih bab! Pregóvor pravi:
«Star človek, star denar in staro pravo
«To vredno je čislanja. Nu, jaz ménim,
«Da mlado časih tudi ni baš slabo. —
«Domov je plavolasa Jérica
«Prišla krémárki spet iz samostana
«In jej pomaga zdaj pri gospodinjstvu.
«To ti igrača je kot iz sladkorja,
«In pa — to dejstvuje starec zdaj oprézno,
«Ker jezno blitska se okó planínski
«In krčevito stiska rožni ustni —
«In pa, da nema lás takó ruménih,
«Gotovo bila bi deklé najlepša
«Izmed deklet, takó pa je le — druga.»
To rekši starec zvito namežikne
Rujavolasi Špeli in okó se
Povési samoljúbnemu dekletu.*

«Čuj Špela, jame stari Jaka spet,
«Sicer ti gredo usta kakor malin,

« Nocoj pa sloniš brez glasú pri ognji.
« Zapoj nam kaj, da čul te vender gost bo!
« Zapoj pravljico nam o lepi Vidi,
« Ki šla z zamorcem je čez plan morjá
« H kraljici španjski. — Glej, ti poješ pesmij
« Dovolj! Zapoj o Marku kraljeviči,
« O Petru Klepcu in o kralj Matjaži,
« Kateri daleč tam na Oggerskem
« Za miso spi v duplini. — Urno Špela! »

*S početka brani se planinka lepa,
Kot sploh dekléta, a ko tuji lovec
Prijazno prosi jo, tedaj privoli.
Vskočivši vrže si rujávi kíti,
S katerih traki se igrála je,
Nazáj, in ž njenih ust žívórudécih
Glasí srebrno se, kot kos bi pel:*

*Pri šumnom potoku Anka stoji,
Predrznò Janez se spenja s čerí;
Na rami nosí kozla z višáv,
Klobúk vihtí jej v srčen pozdrav,
Klobúk s planinskim cvetjem.*

ščetnicih tistih dnevnih vsebin, ki so jih vsebovali, da bi jih lahko prebrali in razumeli.

Smejóč podá mu Anka rokó:
«Pokaži, kaj si prinesel s sebó?»
«O sleče samó in svédrečev cvet
«In same očníce in sámo obstrét
«In nič triglavskih rožic?»

Odkíma Janez in dé takó:
«Gorjé mu, kdor trga rožo tó!»
«Iz Zlatorogove krvi
«Pogánja rastlina skrivnostna ti,
«Rudeči cvet triglavski.

«In kdor ugleđa kozla kdaj,
«Obrne se in gré nazáj.
»Vzhitéti pogled ne smé nobén
«V čarôbni vrtič belih žèn,
«Ki Zlatorog ga čuva.

«In kdor le kozla obstreli,
«Življenje on takój zgubi. —
«Oj Anka, tí moj srčni žar,
«Zahtévaj vse, tegà nikár,
«Triglavské rože nikdar! —

*Krog usten Anki prikáže se jok:
« O pojdi mi ti in Zlatorog!
« Kdor fant je čvrst, krepák in tvrd,
« Kaj déne žen mu belih srd? —
« Po cvet triglavski idi!*

«In če mi ne priněšeš rož,
«Pa z mánoj mílí se ne boš.
«Oj z Bogom, Janez, z Bogom mi!»
To Anka dé in ga pustí.
A lovec gré na vrhe.

*Pri šumnem potoku Anka stojí
In joka in gleda sive čerí:
«Mar prišel, mar prišel moj Janez bo?»
«Oh,* tretji dan že danes bo,
«Kar zginil je na vrhe.»*

Zakrý si, Anka, obráz rosán,
Prišel pač Janez ne bó na plán,
Prišel pač Janez ne bode več,
On v brezdnu leží in cvet rudčeč
Drži v rokàh premrlíh.

Špela je končala svojo pesem, in glasna hvala vsèh jej je placiло.

*Od tega mnogo let miní,
Pri vodi šumni Anka stojí,
In kadar lovca jej spazi okó,
Smehljá se blazna in prosi takó:
« O daj mi rož triglavskih! »*

*S tem Špela je končala svojo pesem,
In glasna hvala vsèh jej je placiло.
A trentski lovec vzame róžice,
Ki zjutraj jih nabral je, s pokrivála,
Pa dene jih planinki v naročaj.
« Imej jih,» reče jej s tresočim glasom,
« Imej jih za placiло! Toda če
« Ljubáv še jedno htéla bi storiti,
« Povej mi vse, kar čula si in veš
« O belih, blagih žen planinskem raji,
« O Zlatorogu in triglavski roži. »*

*Nasméje Špela se osréčena,
Pa vtakne šopek si za nedrije
In že pričenja s pri povéstjo svojo,
Kar segne urno stari Jaka vmes
In reče z važnim glasom: « Bom že jaz
« Povedal vam povést o Zlatorógu,*

«Ko jo najbolje vem, le pusti me!
«Vi vsi poznate namreč Rojenice,
«Dobrotne bele žene, ki s pogórja
«Prihájajo v človeške koče časih
«In srečo vanje nosijo in mir.
«Njihovo lice malokdaj zagleda,
«Nikár pa še, da vrt njihov bi videl,
«Kjer bivajo v zelenji večno mladem.
«Kozâ planinskih snežnobeli trôp
«Skrbnó tam zemljo váruje čarôbno,
«In kozel vodi z zlátimi rogmí jih.
«Če pa príbliža kdo se, urno koze
«Nanj kámenje valé in žarni bliski
«Iz rog vodníku švigajo, da plašno
«Obrne mož se ter beži s planine.
«Ubiti Zlatoroga ni baš lahko:
«Začaran je, a če ga vender raniš,
«Tedaj požene iz krvi njegóve
«Triglavská roža, čarobno zelišče.
«Té rože kozel ránjeni najé se,
«In hípno zdrav je, kakor bil popred je.
«Zató pa vzpelo se ne bo nikomur,
«Da Zlatoroga bi zadél na smrt.
«Se vé, če vender se komú posreči,

ščetljivosti, ki je vseeno dobro, da se ne bo zbolel.

«Potem premalo baš ne bo plačila.
«Rog kozlov namreč doli v Bogatinu
«Odprè duplino, kjer ležé zakladi
«Takó obilni, da če pride pónje
«Voz sedemsto, ní moč jih razpeljáti. —
«Takó veli povést o Zlatorógu
«In o triglavski čudotvorni roži.»

Ovčar umólkne. V ogljije žareče
Upira lovec svoj pogled srépo, —
Kar čul je, to mu vzbuja mnogo mislij!
Planinci pa in ž njimi pogoníci
Še ménijo se dolgo o zakládih,
Ki čuvajo jih sedmoglave kače
In pa zaklete grajske gospodíčne,
Da živa duša nikdar k njim ne more.
O Škratu tudi govoré, da časih
V zeléni suknji in rudéči kapi
Zlatá prinaša tistim, ki so všeč mu.
Takó kramljájo in želé si mnogo
In zidajo si pestre grade v zrak.

A stari Jaka máje s sivo glavo,
In pravi jim smejoč: »Prijatelji,

«Pripravite svoj sir in mlest mi pojte,
«Pa glejte, da se koze ne zgubé nam.
«Pač mari ste zaklétim gospodičnam!
«Zakladov tudi glédali ne boste,
«In zárad vas ne bo krvíl se Škrat
«In zláta vam ne bode nosil, ne!
«Kakó pak! — Kmèt je revez bil in bo!
«Mar hočete, da vam povém, zakaj?
«Le poslušajte me, takó je bilo:

«Takrát, ko Bog je vstvaril zemljo našo,
«In se rodilo vedno več ljudij je,
«Razglásil angelj je, njegóv poslanec,
«Naj vsakdo pride pred nebeski stol,
«In to naj prosi, kar mu je najdrážje.
«Takó dojdè mi prvi tjà gospod
«In reče: «Bog, daj dobro mi in lehko
«V življenji mojem». Reče Bog: «Naj bo ti.»
«Dojdè pustnjak: «Bog, o daj mi dobro
«In lehko», reče tudi on. «Tegà
«Ni več», odvrne Bog, «to vzel gospod je.»
«Pa dé pustnjak: «Treba potrpéti.»
«In Bog velt: «Kar hočeš, to naj bo ti.»
«In dojde kmet in stopi pred Bogá:

ščetljivih vseh življenjih potezah, ki jih je kmec našel v pustnjaku.

«Bog, daj na sveti dobro mi in léhko!»
«Tegà ni davno več», odvrne Bog,
«To vzel gospod je». «Torej», reče kmet,
«Veljá mi potrpeti». — «Ni tegà
«Ni več», odvrne zopet Bog, «to vzel
«Nekóliko pred tabo je pustnjak.»
«Nató pa vzdihne kmétič: «O gorjé mi!»
«In Bog odvrne mu: «Takó naj bo ti». —
«Takó prišlo je in takó bo vedno:
«Gospod imá le dobro in lehkó,
«Pustnjak s pridom vedno potrpi,
«A kmétič jok imá in nejevoljo». —

Srčnó smejó se vsi, ko Jaka neha,
In ker je ogenj davno vgásnil žé,
Počtvat gredo z zadovoljnim srcem.
Možém se sanja o triglavski roži,
O belih kozah in zakládih skritih,
A lepa Špela sanja celo noč
Jedino le o lovci lepem, mladem.

*Pri máteri Katri je gost premnog,
Gospod bogat in kmet ubog.
Na ražnji suče se meso,
V kotliči juha vrè glasnó;
Ta dan pač nekaj spije se,
Nektera jed povzije se.*

*V Tolmín, Trbiž in Koborid
Krčmárke glas je vsem očít.
Kokoš ti vkuha v gosti riz,
Da težko boljše kje dobiš;
Na Vlaškem, Kranjskem po kletéh
Ne najdeš boljših vín od teh!
Zato pa ravno v krčmi tej
Pir tekne bolj, kot kje drugéj.*

Število 10. Članek 1. Število 10. Članek 2.

*Vznesêna ženska, gibkih nog
Krčmárka suče se okrog,
A bolj je gibka hčerica,
Ruménolasa Jérica.
Zdaj streže tú, zdaj streže tam,
Zdaj steče sém, zdaj spet drugám!
Pač kot pri ščepu danica svetlã,
Pač kot pri roži cvetlica drobnã,
Glej, tåka je vitka, cvetoča hči,
Ko poleg matere stoji.
In ko iz sobe gré lehnó,
Po njej ozíra se vsakdó
In komur prinese na mizo jedí,
Vsak jé, če tudi baš lačen ní.
In komur vina v kupo dá,
Poslušen sprazni jo do dná,
Pa naj je žejen ali ne
In slastno oblizúje se.
Gospódov iz sodnije baš
Udvórnih malo le poznaš,
A vender Katre lepo hčer
Prijázno gléda vsakatér.
Celó kaplán, čestit vsikdar,
Tu čuti nje miline čar;*

نَهْلَةُ الْمُؤْمِنِينَ لِلْمُؤْمِنِينَ لِلْمُؤْمِنِينَ لِلْمُؤْمِنِينَ لِلْمُؤْمِنِينَ

*Takó prijázno treplje z oční,
Kot maček, kadar na solnici leží.
Po konci nosí mati glavó —
Ponosna je pač na hčerko mladó!*

*Obed gospodski je končán
In roki sklepa že kaplán,
Kar mati Katra pred goste tjà
Postavi vrč Prosekovcà.
(Ob morji vino to zorí,
Le pámetno je vsikdar pij.)
V beneško steklo vina slaj
Natákate obé sedaj,
Nazdrávljate srčnó obé,
In vsako širi se srec.*

*Zdaj vstane pa gospod kaplán
In koj utihne hrup glasán:
« Obilo vam doslej dobro
« Podáril je nebá gospod;
« Blagá obilo hrani vam
« Utrjeni zaprti hram;
« Družína služi vam zvestó,
« Deklétce imate ljubó,*

„Todà do konca vrédnega
„Vam treba še poslednjega,
„In to je vaš prihódnji zet —
„Bog živi ga! Na mnogo let!“

« *Todà do konca vrédnega*
« *Vam treba še poslednjega,*
« *In to je vaš prihódnji zet —*
« *Bog živi ga! Na mnogo let!»*

*Cistó kozárcev glas zvení,
Stidljítvo Jerica stojí.
Kar jej gospódje govoré,
Na pol le čuje in umé. —
Po gostih jej hití pogled —
Mar máteri Katri kedó bo zet:
Otroško še srce je njej,
Kaj je ljubáv, ne zná doslej.*

*In glej! Ní vtíhnil še govòr,
Kar stopi Barba pred gostov zbòr,
Na desni njeni lovec mlad
Po konci stopa od hišnih vrát —
In v glasni tolpi skozi njé
Planinci s Komne prišumé.
Prinese prvi kozla v hram
In vzame ga oprézno z ram;
Še stopi drug pred gostov zbor
In mačjo zvér drží navzgor;*

५८७ अनुष्ठान प्रक्रिया के दृष्टिकोण से इसकी विवरणीयता और उपलब्धि का विवरण करें।

*Na uhlji čop imá živál
In kratek rep in méh svetál.*

Zavzéti gostje, ženi zró
Na lovca mladega samó,
Pred Jérico pa tá na hip
Obstáne kot brezglásen kip.
Mladénki šine v lice kri,
Na tlà jej brž zbežé očť,
Sladkó je njíma in težkó:
Ljubezen pač storí takó.

*In ko zavzeto čaka vse,
Prikáže stari Jaka se.
Neznáno rad kaj reče on,
In česar lovec neče, on
Pove razločno vsem na glas
In važen je njegóv obraz.*

*Prikíma Katra mu z glavó,
Očí milóstno lovca zró,
Lepó bo stal jej kožuh tá,
Ko v cerkev bo po zimi šlá!
In tudi lovec tih, boječ
Njé samoljúbji je povšeč.*

त्रिभुवन विश्वविद्यालय का नाम संस्कृत में त्रिभुवन अर्थात् त्रिभूति अर्थात् त्रिभूमि है।

«Darilo twoje jaz čislám,
«Plačílo pa si vzemi sam,»
To reče mu in hram odprě
In vše za njó zvedávo vrě.

*Ob zidu tam stojí močán
Zabój z želézom okován.
Zaškriplje ključ, odskočí krov,
Hej, to zablíска se zlatov!
In mnógemu, ki tu stoji
Vzkipí srecé, vzkipé očí,
A mati Katra krog sebe zrè.
Kot da princeša rojena je.*

*K zabóju lovca vabi zdaj:
«Le dobro mi zagrabi zdaj!
«To vse lastnina tvoja bo,
«Kar vzdignil z jedno boš roko.»*

*Smejoc pristopi lovec takoj
In spet denarni zapre zaboj;
Poprime stranski zelzni roc
Z desnico svojo kot igrajoc
In dvigne tezki zabol nad se
Kot bil bi vreca s perjem le.*

*Osúplji gostje v lovca strmé,
Krémárki lica pobledé,
A Jérici pogled iskří,
Ko nanj upíra strměč očí;
Da krono iměl na glavi bi,
Bil kraljevič Marko pravi bi.*

*Na goste lovec uprè okó:
«Zaklad je moj, vši veste tó;
«In če ga hočem shrániťi,
«Prav nihče ne smé mi brániťi.
«A vender iz proste volje vam
«Rokó, krčmárka, svojo dam
«In' ž njo vam podájam nazaj zaklad,
«Podajam vám kozla in risa rad,
«A prvi zaplešem naj z Jérico,
«S preljubo vašo hčerico.»*

*Besede té težkó srce
Krčmárki spet utolažé.
«O smeš,» dé urno, «gotovo smeš.
«Pokaži mu, děkle, da slúšati veš!»*

*Kot zor obrázek je hceri sijál,
Ko desno jej lovec je mladi podal;*

रूपेण रूपेण

Ponôsno jo vodil je potlej na ples
In Jerica ní ugovárjala vmes.
Glasnó gost hvalil je vsakatér
Krémárke ubogljivo hčer,
A v srci svojem je mislil vsak,
Da lovec je vender velik bedák.

*Krčmárka pa ljubo svoje srebró
Zaprla je zopet s tresočo rokó,
A vender strah je ní miníl,
Marveč jo ves dan še težíl.*

*Struna vriska,
Luč drhtí,
Piščal poje,
Pod grmi.*

*Kdo v sôobi prostráni dreví takó,
Kot listje bi v vetru plesálo?
Iz trentske dolíne lovec je to,
On plesé z Jerico zalo.
Srce mu igrá, okó mu iskrí —
Lovec, lovec, čuvaj se tí!*

*Obráz mu zaruúdel je čez in čez,
Ko strastno mladénki šepéče:
„Jaz têbe sem prôsil drzno na ples,
„Nikár ne závidaj mi sreče!*

«Saj hitro, prehitro ta ples mini ---»
Lovec, lovec, čuvaj se tí!

*Potihnejo gosli, šeptáje mu dé:
« Če enkrat sem mater slušala
« In prvič šla plesat, iz volje prosté
« Še drugič bom s taboj plesála
« In tretjič, četrtič, cele nočí! » —
Lovec, lovec, čuvaj se tí!*

*Struna vriska,
Luč drhti,
Píšcal poje,
Pod grmi.*

*In zopet objame jo presrčno
Deklētce to nežno razcvelo,
Življenje iz diha mu veje gorko
In boža njé kodrasto čelo;
S plamenom ogenj tleči vzplamti.
Lovec, lovec, čuvaj se tí!*

*Kdo gleda plesálca, plesálko takó,
Kdo stínska srdító obrvi?*

Šeprat je v srečišču, Šeprat je v srečišču,

*Planinka je s Komne užáljena to,
Glej, ustní si grize do krvi.
Kot nočni vihár jej pogled iskri
Lovec, lovec, čuvaj se tí!*

*Struna vríská,
Luč drhá,
Piščal poje,
Pod grmiť.*

*S polóžja dol
V dolínski vrt
Gleda lóvec,
Na palico oprt;
Pod saboj vidi
Propáde črne,
V njih Soča valóve
Dreví srebrne.
Cerkvâ in hišic
Prijázni zidóvi
Mu zró kot s trave
Beli cvetóvi,
Nad sáboj vidi
Sív oblak
In ptice gorske
In sinji zrak.*

« Lovit ne prihájam
 « Danès na vrhé;
 « Oj bódite mirne
 « Mi kôze vé!
 « Tu v prsih mojih
 « Kipi mi kri;
 « Zavrísniti moram,
 « Da se umiri!
 « Čujte me gore,
 « Kličem vam tú:
 « Srečen sem, srečen,
 « Juhú, juhú!

*To kliče lovec
In glásno sedaj
Prihája mu sreča
Mlada nazaj.*

*Pa duh pogózni,
Duh kozjenógi,
Poredni Čatež
Na solnčnem pologi
Brado si gládi*

ščenjih in vseh drugih živalih, ki so v tem času v naši pokrajini običajno prisotni.

*In pači obraz
In dobrovoljno
Reží se na glas:*

«*Pač kozam in srnam*
«*Ni velika stiska,*
«*Če glásno lovec*
«*Na gôrah vríška!*
«*Mladič zagoréli,*
«*Ki uka tam,*
«*Ostávlja gotóvo*
«*Baš vinski hram.*
«*V vinu razúm*
«*Mu zgúbljen je,*
«*Ali pa vražje —*
«*Zaljúbljen je!»*

*Če zvon se zgodaj
V nedeljo glási,
Trgajo klinčke
Dekléta v vási.
Klinčki rudeči
Na steblih zelenih
Kipé pri hišah
Iz čaš rumenih.
Jérični klinčki
Že časa mnogo
Gledajo dolí
S tiho togo,
Vénejo v boli
Sámi za-sé:
Cvetje jej lepše
Odeva lasé,*

त्रिपुरा राज्य विद्यालय के अधीन संचालित होने वाली एक विशेष विद्यालय है।

*Cvetje, ki gori
Kalt ljubó,
Kjer skálnate vrhe
Poljublja nebó.*

Jérica gleda
V zrcálu lice,
V lasce pa devlje
Nežne očnice ;
Jérici ustni
Krasí nasméh,
Nežno glasí se
Z ústen teh:

«Kje deklíči
«So kot jaz?
«Kje jih diči
«Tak redek kras?
«Kjé na sveti
«Fantič je tak,
«Da njemu z dalje
«Bi bil jednák?
«Kdo v dolní

Štúdium slovenského folklóru v Česko-Slovensku

« Smé reči tó,
« Da ljúbi deklétce
« Ga bolj lepó?
« In kdó s pogorja
« Pa do morjá,
« Takó je srečen,
« Kot sva — midvá? »

Zvonové cerkvénih
Čuj glase srebrne!
Plašnó od zrcála
Deklè se obrne.
Pred dično sliko
Marije na mah
Pobóžno Jérica
Se zgrudi v prah.
In kras očnic
Si vzame z las:
« Naj dam ga tebi
« Srebrni tá kras!
« Ti mati čista,
« Ti deva svéta,
« Oj ne zavrzi
« Mene dekleta!

शुभ्रांगीं शुभ्रांगीं शुभ्रांगीं शुभ्रांगीं शुभ्रांगीं शुभ्रांगीं शुभ्रांगीं शुभ्रांगीं शुभ्रांगीं शुभ्रांगीं

«*Iz neba doli,*
«*Kjer zvezde goré,*
«*Poglej milostno*
«*Na njega, na mē!*
«*Oj deva sveta,*
«*Polna dobrote,*
«*Ti vodi milo*
«*Njegóve pote !*
«*Ti meni devi*
«*Odpústi ljubó,*
«*Da sem priprôsta*
«*In — srečna takó!`*

*Na sredi gozda
Potok šumi,
Pri njem samôtna
Špela sedí,
Podpjira drhtec
Čelo rosnó,
Misli jej brídke
Po glavi vró.*

*«Mar si rojeno
«Meni na bol,
«Sinje očesce
«Pod mánoj dol?
«Venčaj život si
«S svilo bogáto,
«Báhaj in diči
«Z oprávo se zlato,*

„Bodi dovolj ti
„Tá prazni čar —
„Po cvetih planinskikh
„Ne ségaj nikár!

„Kaj pač je orla
„Zvabílo z goróvja?
„Kaj li je bilo
„Vladárju skalóvja,
„Da je ostávil
„Megléne čerí,
„Da kot golóbec
„Ječí in grlí?
„S smehom zrla
„Bi njemu v okó,
„Če ne bolélo
„Srcé bi takó!

„Presílno žene
„Ga strast le k njej,
„Zame pogléarov
„Nema odslej,
„Gospá je ona,
„Jaz dekla le,

ग़ार्दीनी ग़ार्दीनी ग़ार्दीनी ग़ार्दीनी ग़ार्दीनी ग़ार्दीनी ग़ार्दीनी ग़ार्दीनी

« Uboga Špela —
« Gorjé, gorjé!

« Nočni duhóvi,
« Odpríte zapàh,
« Dajte mi priti
« K zakládu v goràh!
« Vzémite dušo,
« Samó do globín
« Pot mojo vodíte
« Tjá v Bogatín!

« Graščino postávim
« Si od zlatá,
« V graščini pa vládam
« Žlahtna gospá.
« Rubíne nosím
« V rujávih laséh,
« Démante svetle
« Imám na prstéh.
« Grôfje in knezi
« Hité koperneči,
« Da jih ljubézen
« Môja osréči.

нѣмѣцкаго языка въ перевѣщеніи на русский языкъ

« Tóda jaz čákam,
« Da pride nakrát,
« On trkat na duri,
« Ki nema me rad!
« Kádar mu dôsti
« Bo sinjih očí,
« Kádar ga ljúbica
« Nekdaj pustí,
« Tákrat se bode
« Domislil Špele,
« Tákrat bo prišel
« Do hiše bele.
« In ko pred menój
« Pádel bo v prah,
« Tákrat mi v slast bo,
« Njéga strah,
« Tákrat pa bodem — —
« Se njemu privila,
« Z ústen njegóvih
« Bláženstvo píla! »

«Mati Katra, kaj li to je,
«Da z očesom porosenim
«Dete hodi vam po hiši,
«Da vi sami z mračnim čelom
«Ni beséde mi ne déste?
«Morda strijc vam je umrl,
«Morda strijna ali teta,
«Mar celo vam sodec vina
«Počil v kleti je po noči?»

Táko vpraša stara Barba,
Njo zavrača mati Katra,
Jo zavráča, pa velí jej
Z jeznim licem, jeznim glasom:

«Niti strijc mi ní umrl,
«Niti strijna ali teta,

ščetnici, ki jih je vseeno treba početi, da se ne bo učenje pretekelo.

«*Tudi sodec ni mi počil
Doli v kleti — Bog zahvaljen!
Nego druga bol teži me,
Drugā žalost me skeli!*

«*Ni mi hotel noč preteklo
Priti spanec in takó sem
Ravno štela, kaj dobička
Dale bodo češpe letos,
Štela še kaj drúzega,
Kar začújem v štetji svojem
Na zeljíšči šepetánje.
Vstanem, splazim se do okna.
Gledam doli in zaglédam
Baš pod oknom hčere svoje,
Baš med lepim svojim zeljem
V mesecíni — možkega!*

«*Čakaj! mislim si, in jeklo
Vzamem, gobo in netílo,
Pa svetila grem prizigat,
A v hitrosti na rokó se
Takrat vdárim s táko silo.
Da še danes vsà boli me.*

«*Ko pa vender vkrešem ogenj*
«*In zapálim svečo svojo,*
«*Tákrat možki že je zginil,*
«*Vrt pa bil je prazen, tih.*
«*Lehno v sobo svoje hčere*
«*Plazim potlej se po prstih,*
: *Toda vzrèm jo v trdnem spanji.*
«*Okno tudi vzrèm zaprto.*
«*In takó si torej mislim:*
«*Kar si zrla, bil je sèn.*

«Ali davi tam pod oknom
«Hčere svoje vidim glave
«Zélnate vse poteptáne,
«Najdem tudi krivec tá.
«Pa naj več ne budem Katra.
«Tudi ženska ne poštena,
«Če jej kmalu ne pokážem.
«Da pri meni marnam takim
«Ní prostóra! Vsak pritěpen
«Ubog lovec pač jedine
«Hčere moje ne bo trapil
«In ne mojih glav teptal!»

To je déla gospodnja,
Stara Barba pa počasi
Kima jej sè sivo glavo.
« Saj sem déla, da takó bo, »
Reče potlej. « Res ní čuda,
« Ako čmerno se držíte
« In pa žolč se vam razlíva,
« Ker po noči ste pod oknom
« Svoje hčere vzrli lovca,
« Baš ko stal je sredi zelja!
« A mladost pač res noróst je. —
« Le povejte, mati Katra,
« Ali vam pred dvajset leti
« Ní povšeči bilo vedno,
« Če je rajni vaš proséče
« Prišel trkat vam na okno?
« Hčerka tkè pač, kot je časih
« Mati préla, dé pregóvor.
« Vam sedáj kot gospodinje,
« Kot soproge in udóve
« Segá slava v vas deveto
« In takó bo tudi hčerka
« Ženski vsaki za zrcálo
« Vkljub teptaním zeljnim glavam. »

Zárad tega že povzáme
Menj osórno mati Katra:
«Pač res nisem pozabila
«In tem bolj ne, ker ni dolgo,
«Da sem časih ponorela;
«Ali, da bi vsaj bil drugi,
«Kaj bi potlej se menila?
«Oh pa tak-le pritepenec,
«Ta ubogi trentske lovec,
«Ki na božjem svetu nema
«Drúzega kot svojo pušo
«In pa kočo pol podrto —
«Tega vzamem naj za zeta?
«Ne in ne in trikrat ne!»

*Palec svoj pa dvigne Barba
In skrivenostno dé in tiho:
« Mólčite o lovci trentske,
« Mólčite o vrlem dečku!
« Če bi znali to, kar jaz vem,
« Tega ne bi govorili,
« Vrát mu ne bi zaklepáli! »*

*Bliže sede mati Katra
In takó-le radovédna*

člani skupnosti, ki so vložili veliko sile v ustvarjanje tega dela, so zato zelo zadovoljni z njim.

Vpraša staro oskrbnico
«Dej, kaj veš o lovci trentskega?»
«Mar so znani mu zakládi,
«Mar prináša Škrat zlatá mu,
«Kot kovaču iz Tolmina?»
«Morda ima tolsti koren,
«Ali pa pri hiši kačo?»

«Nič tegà ne,» reče starka,
«Ali skrbno bitja višja
«Čuvajo nad njim povsodi:
«Kot otroku, kadar spava.
«Muhe brani skrbna mati.
«Baš takó ga tudi ona
«Vse nesreče čuvajo.

«Let je dobrih štirindvajset
«Že od tega, kar so v gozdu
«Našli neki dan mrliča.
«Lovčev oče, vbogi Peter,
«Tam smeréko je podíral,
«Pa mu glavo je razbíla.
«Oh, kakó li beli roki
«Vila je po njem udová

«Zálika, oh in kakó li
«Premolila vse nočí je
«Pred razpéлом; vboga žena!
«Dvakrat vboga, kajti bližal
«Revi se je čas poróda!

« Neki vécer po storjenem
« Delu slonim še pri oknu,
« Gledam zvezde na obnějji,
« V mislih pa mi je moj Tine,
« Koji — to že veste menda? —
« Šel je bil nad vražje Turke,
« Pa prišel ni več domov.
« Kar zaglédam na obnějji
« Zvezdo jasno in blestéco,
« Koje bilo ni popreje.
« To se vé da, koj sem znala.
« Da se dete je rodilo.
« Zálika, oh najbrž ona
« Détece je to povila,
« Mislim si in najhitréje
« Tečem k njeni hišici.

«Tího stopím potlej k oknu.
«Gledam v sobo radovédna

« Skož okrógle male šípe,
« Ali s strahom zgrudim v prah se!
« Šepetáje pri ležišči
« Stale so tri bele žene,
« Vse oblite s čudno lučjo,
« In v naróčji svojem dete
« So drzále Zálčino.
« Dolgo zunaj sem molila,
« Mati Katra, dolgo, dolgo,
« A napósled, ko vzpogledam,
« Bila těma je po sobi,
« Luč brléla je samó.
« Ko pa stopím s strahom v kočo,
« Spala mati je pokójno,
« In v plenicah, mehkih, belih
« Ležal poleg njé je deček,
« Lepo rásel, čvrst in ljub.

«In takó-le, smem slovésno
«Vam přiseči na razpélo,
«Vrli deček se rodil je.
«Vašo hčer on ljubi srčno,
«Srčno vaša hči njegà.»

«Ali tisti, komur stale
 «So pri zibki Rojenice,
 «Tisti, dokler nema krivde,
 «V belih blagih žen je varstvu;
 «Mile roke njih mu srečo
 «Sipljejo in blagoslov!
 «Mati Katra, le previdni
 «Bódite, prav res previdni
 «In njegà ne odganjájte,
 «Ki nemara vam na blágost
 «Privodíle so ga bele
 «Blage žene v hišo vam!»

*To jej starka dé previdna,
In molcé jo sluša Katra,
In molcé se spat uléže. —
Dober svet dojdè čez noč.*

*Vtôre jutro dôjde lovec,
Stopi zmočen pred krčmárko,
Pa jerébov jej na pródaj
Nudi z glasom negotovim.
Mati Katra pa iz žepa
Vzame tákrat krivec svetli,*

*In povzame z glasom resnim:
«Lovec, ali ga poznaš?»*

*Pogled urno fant povéši,
Mati Katra pa smehljá se:
« Le ga vtakni za klobúk si,
« Ti teptáč po zelji mojem,
« Pa mi brzo stopí v hišo.
« Tam v gospodski sobi zádaj
« Nihče naju čul ne bo. »*

*Kaj sta notri se menila,
Tega pač ni zvedel nihče.
Ali živo bolj očl so
Zrle lovcu, živo bolj mu
Cvel obráz je, ko iz sobe
Stopil zopet je s krčmárko
Boder, srečen, prerojen!
Jerica pa, ljubo dete
Zrla je kot mlado solnce,
Pela nežno kot skrjánček
In v očesci o solzicah
Ni sledu jej bilo več.*

諸侯之士，皆知其君之無能也。故其君不復能為主，而國人皆得自存焉。

*In odstihdob lovec trentske
Hodil v krčmo je na mostu
Kakor bil bi v njej porožen,
Hodil kakor sin domáči.
In bogáti kmetski fantje
In preširni gospodíči
Zrli s tiho so zavistjo
Čestokrat na bore lovca,
Koji zet bo Kataríni.*

*In potém se nagnil dan je,
Príšel mesec listopad je,
Prišla potlej huda zima
Belokrila kot golobček,
Ostrozôba kot volkûlja.
Cvélá pa je svetla pómlad
V prsih devi zlatolási,
Cvela svetlo tudi lovca,
Kakor gôri v divnem vrtu,
Kjer stojí med večnim ledom
Dom zeléni belih žen!*

*Čmerika cvete že premnoga časa,
Iz velih listov že kipé glavice
Ovčicam zlatim in pa veternicam.
Rumeno venča drenje se s kobúlci,
Rudeče vresje pa pokriva nežno
Z neštetimi cvetovi hribe solnčne.
Že davno mraz je zginil iz doline
In tudi sneg v gorah kopní že v jugu.
Še jeden dih in — tukaj bo vzpomlád!*

*Veseli rod meničekov prosjáških,
Stržek rujávi, mili drobni ptiček,
Strnádi vsi in čopasti skrjánčki
Kričèt svoj dom zapuščajo in vrt,
Kjer prezimili so in po cigánsko
Podí se v hosto ves njih pestri roj.*

Ščitljivost je vseh tistih, ki jih je mogoče spoznati, in nekaj, ki je mogoče spoznati, vendar ne vseh.

*Od morja sèm in od lagúnske vode
Pri Ogljeji, od dévinských močvirij
In od Tržíca sèm valé se jate
Labódov, pestrih rac in divjih gósij.
Kričec v podobi tríkota leté
Na ravni sever k tihim jézerom.*

*Toda v dolíno soško pómlad tudi
Selvíce druge vabi. Iz dežele vlaške
Mazáči, glumci, krámarji, slikárji
Prihájajo le-sém. Od Koborida
Pa do Trbiža gredo svoja pota
In tam pri mostu v krčmi dobroznani
Jedó, pijój in plešejo ves dan.*

*I Nemce vidiš v jopičih z razporki;
Na strani tenke meče nosijo,
Na glavi kaže z nojevim perésom.
Krepčáli so se v Padovi z modróstjo
In zdaj domóv kot doktorji ponôsni
Hité in kot magistri preucéni,
Na soškem mostu v krčmi pa krepčájo
Na veke žejna grla si dijaška.*

Mirú krčmárki ní do pozne nôči,
Pa vender ume z goston slehernim
Kot umna žena góvor tak pričeti,
Da všeč mu je in vino mu sladí.
A če prispejo krámarji beneški
S konjíči težko otovorjenimi,
Tedaj krčmárka ima rok po tísoc
In kar le shramba, kar le klet premóre,
To na ponudbo je gospódom vlaškim,
Ker pač izbírčni so in sladkosnédni
Le-tí gospódje iz palač namôrskih!

*Prav čudno pa smejí se stari Jaka,
Ko Benečáni v dol prihájajo.
On dobro vé, zakaj li zviti Vlahi
Ostávljajo paláče kamenité
Ter vsako leto stíkajo po gorah.*

«Kaj ne», takó-le ženam dé in deklam,
Ko pri ognjíšči snažijo posódo
In pozno v noč kolovrate vrté še,
Kadár on reže tréšćice boróve, —
«Kaj ne, vé déste, da ti Benečáni
«Krošnjárijo od vási pa do vási,

Študenti na slovenskih univerzitetih v Evropi in Zvezni Ameriki

« Od mesta pa do mesta kakor Židje? »
« Ohó, ne boste! Kmalu so prodáni
« Zabójti ti, kjer pestre bíseré
« Imájo, žlahtno svilo in zrcála.
« Potem pa, to vas vprašam, kaj na jésen
« Počénjajo pri nas še Benečáni?
« Kaj lázijo skriváj po vseh duplínah
« Nosèč pri sebi kládiva za pasom?
« Kaj stikajo takó pri vseh potókikh
« Kot zvita vidra, ko prezí na ribe?
« Povém vam: Zláta iščejo v pogórji,
« In ne zastónj! Obílo ga pri nas je,
« Samó ne vé ga vsak dobíti,
« Takó kot oni zviti Benečáni.
« Iz zemlje rudo grêbejo rumêno,
« Iz krêmena topé jo in iz sviža
« Peró jo, pa gredó že njo v svoje kraje.

« Moj rajni oče právili so često
« O Vlahu, ki na Jézerci visoki
« Potikal se je bil baš vse polétje.
« Za Zlatorógom, belih žen ljubljénjem,
« Skriváj je lazil in lokávo prezál,
« Kakó dobíl bi v last njegà rogóve,

ščetljivosti, ki je vseeno dobro, da se ne bo poskušal zavzeti za vse.

« *Ki v Bogatínu dvignejo zaklad.*
« *In res ugleda nékdaj Zlatoróga!*
« *Ob skalo drgnil se je bojaželjen*
« *Z rogátim čelom, kot sploh to navádo*
« *Imájo koze divje in domáče.*
« *In potlej, ko pobegnil je v skalé,*
« *Pa našel Vlah luskino je na zemlji,*
« *Takó drobnó, kot íma jo postrv,*
« *In vso žarečo. Toda te luskine*
« *Pač Benečán ne dal bi za tovóre*
« *Obilo s svetlim zlatom obložene!*
« *Ž njó namreč kot z bogovsko šibico*
« *Odprl je duri čárobne duplíne,*
« *Napolnil vreče s sámo zlato rudo*
« *In ž njimi vrnil se domòv na Vlaško.»*

*Takó dé starec, in pozórno žene
Poslušajo ga vzdihujóč na skriveném.
Kar k plavolasi Jérici, ki pridno
V omaro spravlja kúpice pomíte,
Obrne Špela se in to z nasméhom
Polglasním dé jej: « Lovec tvoj pa, mislim,
« Doslej še ní dobil v goràh nikjer*

Šepratnica za Slovenske narodne pesničke

« *Od Zlatoróga trôhice zlatá
In vender vzpenja vedno se po skalah!* »

*Na kar velí jej lovčeva nevěsta
V besedah njenih ne čutěč oští:
« Pa vender, vem, pozná mi koze bele
« In Rojeníc zeleni vrtič dobro.
« Ti smeješ se? Poglej mi té cvetice,
« Dehtéče so in sveže kot ob košnji;
« Kje neki ljubček bi jih bil natrgal
« Drugod, kot gori na čarôbnem vrtu?»*

*Smejí se Špela. « To noróst verjameš?
« Premnogo lovci védo ti na sveti;
« Zakaj pa ne tegà, kako po zími
« Gojé se cvetke sveže? Le verjemi:
« Tvoj ljubi jih je vzgojil v svoji sobi
« In vrt čarôbni, kjer bajè so vzrastle,
« Ni druzega, kot nekaj cvétnikov.»*

*A Jérica nató s kipečím glasom:
« Zavidaš mi, pa vender je po mojem!
« Jedino lovec trentske smé brez kazni
« Zahájati na vrtič Rojeníc, —
« V deželi naši druzega ne najdes.*

ščetnici včerajšnjih člankov, ki jih je vseeno potreben, da se ne izgubi.

« Nekdaj pri zibki so njegovi stale
« Usodne sestre z bělimi ovoji;
« Nezgod, nesreče ga varujejo,
« Brez straha smé loviti po njih gorah
« Kozé in srne in jerébe pestre,
« Na njih vrtiči pa si trga cvetov
« In jaz jih nosim, jaz v laséh!
« Takó je, Špela, pa nikár ne dvomi! »

Povesi Špela gladko čelo svoje:
« Gospá si tí, a jaz sem dekla le.
« Ti déš: Takó je, prav in jaz verjamem.
« Pa čuditi se moram le, da lovec,
« Kí Rojenice ljubijo takó ga,
« Prinaša vèn in vèn ti le cvetov
« Sè svojih potov! Mar verižic zlatih
« Prinášal bi in biserov nabránih,
« Ko zná ti za podzemeljske zakláde!
« A kreč, obstret, očnica, — divni cvéti!
« Resnično! Lovec twoj je rahločuten!
« Kaj bo li, dé si, mili Jérici
« Zlató rumeno ali lišp blesteči?
« Zlatá in blága íma na izbéro,
« Mar s cvetjem venča jej rumiene lasce,

«Mar za vezílo jej nabíra slečev,
«Mar v júterno poklánja jej očnice ;
«Zarés, nevěsti lóvčevi zavidam!»

*To Špela dé in predno Jérica
Nató še more odvrniti kaj,
Zbeži kot ôsa, ko je pičila.*

*V soški krčmi zbira se mladína,
Bliska rádost, vriska mandolína,
In po taktu, hitro in počási
Tú mladenke plešejo iz vásí,
Pleše tudi Jérica z dekléti,
Kot nad vódo gospica po leti.
In plesálci, to so dečki bodri!
Svetločrni dičijo jih kodri,
Bledo lice, jasno jim okó je,
Ustne pa so žíve, cvetne boje.
Iz Benétk so, koder môrske péné
Jim paláče nosijo kamnéne;
Pol stotíne konj s prezlahtním blagom
Tolpa hlapcev čuva jim pred pragom,
Pol stotíne, morda tudi čez,
In čudèč se vró gledálci vmes.*

*Ples ponéha. Tujec lep in mlad
K mizi svoji stopi na enkrat,
Pa natôči vina mérico,
Pa za roko prime Jérico
In šepéče, kot bi zvon odméval,
In laská se, kot bi slavec peval:*

«*Oj mladénka z zlatimi lasmi ti,
Pred nočjó še moram dalje iti,
Ali mislil bodem često vroče
Na mladénko z mosta poleg Soče,
Mislil zvesto na očesci sinji,
Mislil oh! na ustnici rubtnji,
Nežni, drzni v čárobnem oboku,
Kot obòk na Amorjevem loku.
Oj darúj mi, dekle milo, predno
Grem od todi z lásec cvetko jedno,
Da na srci svojem jo skrbán
Nosil bom na vek kot talisman.»*

*V teh besedah žarno zarudéla
Cvet smehljáje deva z las je vzela,
Zvézdico je vzela srebrosnežno,
Ledenikov večnih dete nežno.*

Urno oni beli cvet je vzel,
Z desne roke potlej prsten snel,
Pa natáknil njej ga na rokó,
In govóril jej srčnó, sladkó:
«Kadar hodil bom po daljnem sveti,
«Misli vzbújaj prsten tá namé ti.»

Predno děkle se še prav zavé,
Tujec lanček zlat potegne že,
Pa krog vrata dé jej svetlo stvar;
Visel je na lišpu zlat denár,
Nanj svetník je bil na jedno plat
Vtisnen in na drugo lev krilat.

«To na vratu belem, deva mila,
«Kot spomínek náme boš nosila.
«Čuj! Piščal se glási, struna tudi,
«Oj nikari plesa ne zamúdi!»

Rekši prime drzno nje rokó,
Ali hipno postojí plašnó:
Lovec silen, drzen stopi prédnji,
Krepek, trden mu korák je slednji.

ŠTĚSTIÍ VÝROČÍ KRÁMAREK
VÝROČÍ KRÁMAREK

«Précej vrni krámarju zlató!»
Jérici dé lovec zroč temnó,
«Mož neznánih zlátega darila
«Moja ljuba pač ne bo nosila!»

Hipno zdajci vtihne hrup življénja,
Hipno goslij zvônkikh godba jenja,
Tolpa tujcev stopi krog obéh,
Z lica bliska jim perèč posmeh.

Ali ona! Glej kakó li zdaj
Z žarnim licem stopi mu nazaj!
«Lovec trentske!» vsklikne pikro, «dej,
«Od kedaj pa vladaš v hiši tej?
«Nisem vboga tvoja dekla jaz,
«Da oštéval bi me tú na glas,
«Iz doline trentske vbogi mož
«Smešil v mojí sobi me ne boš;
«Tujega na sveti ni možá,
«Da kot dekla bi slušala ga.»

«Nisem čul, kar ti je velel srd,»
Dé on resno, «morda res pretrd
«Góvora je mojega bil glas.
«Ali ko sem vgledal tuji kras,

ščetljivih življenjih, ki jih je vseeno potreboval.

« Tákrat v mени je zavréla kri,
« Oj pozábi zdaj, odpústi mi!
« Jéríca, ti moje duše slaj,
« Daj gospódu lišp njegov nazaj!
« Z gor ti nudim zanj cvetíc dišéčih,
« Snežnobelih in temnórudéčih;
« Na Triglavu cvele so zakrite,
« Ž njimi diči si rumêne kite,
« Ali duše moje mili slaj,
« Daj neznáncu Vlahu lišp nazaj! »

Tiho děkla svoj obráz povési,
Svetla solza jej igrá v očesi,
Strast vmirí se, duša jej kopní,
Ko takó nje ljubi govorí.
In že hoče prsten svoj přijeti,
Že z roké ga hoče urno sneti,
Kar za sáboj čuje lehen sméh,
Kakor vešče ga ženó v nocéh.
In ko Špeli se ozrè v obráz
In zapázi posmehljív izráz,
Ta izráz jo žarno v dušo spêče
In takó brž brez prevdárka rēče:

ŠIŠKA
SLOVENSKEGA
JAZIKA
IN
LITERATURE

«Mar ti misliš, da za šopek brsten
«Lanček menjam svoj in zlati prsten?»
«Mar ti misliš, da ga bom žalila,
«Od kogăr sem zlati lišp dobila?»
«Glej! Prijázno pač domačo hčer
«Gost imeti hoče vsakatér;
«Toda té še dvakrat bolj čislám
«In prijázna bolj še biti znam,
«Ker gospódje to so plemeniti,
«Žensko ljúbab znajo pridobiti,
«Bolj kot on, ki danes in pa včeraj
«To le vzdiha: «Tebe ljubim zmeraj;»
«Ki, če tudi žen je belih sín,
«Ki, če tudi pot vé v Bogatín,
«Ljubi svoji le očnic podája
«Ne pa pestrih biserov sijája. —
«Lovec, z Bogom! K gostom zopet grem,
«Vidiva se, toda kdaj, — ne vem.»

S pikrim smehom se obrne urno
In za čelo on se prime burno.
Stisne pest in vèn drhti mračán;
Na uhó mu bije smeh glasan.

češčenja, ki je vsebovalo nekaj zanimivih pripomemb o življenju in smrtnosti ljudi.

*Bled nasloní se ob steno belo,
Kar začuti roko suho, vělo:
Mati Barba ž njó mu lice gládi,
Kot otroku, kadar joče v jadi.*

«*Kaj li bodo solze ti v očeh?
Čud dekličja je kot brezov sneg;
Danes pada mrázno na rastline,
Jutri v mladem solnčeci pogine
In z mladilke, ki jo krije led,
Trgaš jutri belo cvetje spet.*»

«*Res je,*» dejе starki lovec jadni,
«*Nje besede so kot sneg vzpomladni,*
«*Ali sneg, oh, v breznu sneg in led,*
«*Tá srdito páli nežni cvet!*
«*Mehka, nežna kakor cvetka mila*
«*Ljúbab lovca trentskega je bila;*
«*Cvetke pa, ki strè jo snežna noč*
«*Ne vzbudi več jutri solnca moč.*»

*Léhno maje starka z glavo sivo,
Smeh igrá jej na obrázu živo:*

« To ní lovca drznega beséda,
« Ki ukrótil volka je, medvéda,
« To ní on, ki jemlje orlu rod,
« To ní on, ki risu je gospod!
« Pač nemára le golóbec to. je,
« Ki ugrábil mu lisják ženó je!
« Lovec trentski, mar pri svitu lune
« Boš napósled še ubíral strune,
« Mar boš tožil mésecu drhtěč,
« Da ne mara ljúbica te več?
« Bol tožiti luni, to pač bodi
« Onim vlaškim krámarjem po godi,
« Ali lovcu, ki rodí ga log,
« Slábo prija takšen jok in stok.
« Kvišku glavo, drzen, prost pogled
« Tak k mladini, lovec, pojdi spet.
« Bodi bister in govôri z gosti,
« Trpi možko, nôsi sam bridkosti,
« Ni enkràt ne poglej Jérice,
« Saj so tám še druge hčerice.
« Láskaj Špeli, pleši ž njo okrog,
« Pa bo kmalu ljúbici na jok.
« Jeza njená — jaz poznám mladénke ---
« Spromení se potlej v tožbe grenke,

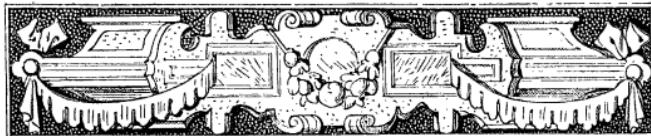
«*Ti s počétká se držíš temán,
Konec pa je, vem, — poljub srčán!*»

*Ali temno prédse lovec zrè:
« Plesal naj bi, ko mi srce mrò?
« Če napójil je puščo strup,
« Tákrat ničev je rešenja up!
« Kar je bilo, to pač tudi bodi.
« Pusti, Barba! Naj hitím od todi!
« Tu pokôpal sem premnogo nad,
« Tu izgúbil sem srcá zaklad,
« Ali naj le zdaj hitím iz hiše,
« Jérica, jaz pridem svoje dní še!
« Zláta hočeš, ne pa gôrskih rož,
« Prav, zakládov dosti zrla boš
« In strméla, ko pri hramu vašem
« Jaz konjiča belega odjašem,
« Ko zlatníkov pest kot majhen darec
« Dam za vina rújnega kozárec.
« In če lepa Jérica takrat
« Bo povšeči blisk in blesk ti zlat,
« Glej! ponôsno ti odjašem strani,
« Ti pa Vlahom ljúbica ostáni!*

त्रिवृत्तिरुपादानं त्रिवृत्तिरुपादानं त्रिवृत्तिरुपादानं त्रिवृत्तिरुपादानं

*To samó so lovčeve besede,
Potlej pa iz hiše urno grede,
Zgine v dalji, kjer stojé goré,
Strun veselih glasi mu sledé.*

*Razpel je jug peroti
In vzlêtel od gorâ:
«Kraljica je na pôti
«Iz daljnih deželâ.*

*«Labódje, lástavice,
«Krog nje se klánjajo».
Slovesno veternice
Natô pozvánjajo.*

*A mrázova sestríca
Glavico klanja zád;
Gorkó jej bleda lica
Poljúblja dih krilat.*

Študenti, učenci, profesorji, vse, ki vam danes povedem o naših predstavnikih na evropskih spletih.

*Po logu hrastje stari
Otresajo listje,
V poldánskem solnčnem žari
Mušice krog brné.*

*In tisoč brstij cvête,
Odpira cvet se vsak,
In vse borí se, gnjete
Za žitje, žar in zrak.*

*A koder v srci čutéčem
Spev sanjal je drobán,
Tam vzbúja se v jutru žarečem
In plavat v solnčni dan.*

*Jaz tudi po solnčnem sveti
Poslal bi pesem sladkó,
Pa déti moram in péti,
Kakó je umrl nekdó!*

*Jug pihljá, v njem tečejo potočki,
Bele megle padaajo kot ptice
Obstreljene. Rujna zora vstaja
Na iztoku. Dan prihaja že.*

*Lovec trentski dvigne se s kamena.
Ní sinoči mogel več hoditi
V gosti tmíni in zató si v gozdu
Moral ude je krepčati trudne.
Zdaj ozrè se po ležšči svojem,
Zrè potem na bele snežne vrhe,
Prime puško in koraka kvišku.
Glej! kar v travi spomladánje sveži
Zaleskéče ključek mu spomladni,
In z upórnim smehom deje lovec:
«Dober znak si, cvetka ti rumena
* Onemu, ki stiče po zakladih.»*

Še je čas! Še je čas!

*In že skloni se, da jo utrga,
Kar zagleda šmarni slak pred sabo,
Zél ponížno z modrini cvetovi.
Često še kot deček je nabíral
To zelišče máteri bolehni,
In pri srdci se storí mu milo.*

*«Mati!» dejte tiho in okó mu
Blésti lepše od jutránje rôse,
In nje mili glas začuje v mislih,
Kakor čul ga je pred mnogo leti:
«Vrni v dol se; děkla tvoje čaka,
«Kès, prebridek kès morí siroto,
«Vrni v dol se, lovec! Še je čas!»*

*On pomislja. Čuj, kar iz daljáv
Bije glas mu ženski na uhó:
«Lovec trentski, oj ne hodi dalje!
«Gori žuga smrt ti in poguba!»
Težko, glej, po skálah hrôpe ženska,
V pôlumraku ni je moč spoznati.*

*«Jérica, mar tí si?» reče lovec,
In naspróti jej hiti vesélo,*

*In naspróti širi roki svoji,
Ali hípno ji povési zopet.
Vzrl je namreč mesto Jérice
Špelo, in na stran obrnen vpraša:
«Špela reci, kaj želiš od mene?»*

Vsa zasopla mu velí planinka:
« Vrni se in pústi základ v góri,
« Vrni se in pústi koze bele,
« Pustí kozla z zlatimi rogoví!
« Gori v belih žen čarôbnem vrtu
« Smrt grozí ti in pogúba, vem.
« Vrni se, oh, ti ne smeš umreti!
« Za teboj sem celo noč hodila
« Po jelovji in grebénih skalníh,
« Lovec trentski, čuj ubógo Špelo;
« Vrni se, oh, ti ne smeš umreti! »

*Mračno lovec trentski gleda pred-se,
Vpraša z glasom tihim, negotovim:
«Špela, — ali te, — povej resnico, —
«Ali pome te kedó poslal je?»*

*Srd zablísne jej v očesi temnem.
«Prav nihčě ne. — O, ti misliš morda,*

«Da pošilja pač me Jerica?
«Ne, ubožec! Glej, odhajajoč
«Njo pri vlaškem kúpcu sem pustila,
«Koji lanček dal jej je in prsten.»

*Lovec stisne pálico krepkéje,
In krepkéje stisne ustni svoji
Ne čujoc več Špelinih besed.*

« *Vrni v dol se!* » prosi ga laskáje,
« *Lovec trentski, ti ne smeš umréti.*
« *Glej, izddála te je ljúbica,*
« *In gospódje vlaški so jej ljubši,*
« *Ti pa hočeš vender pogubiti*
« *Sebe, lovec, zárad te hinávke?*
« *Glej, saj veš, da rada te imám,*
« *Rajše oh kot mili žar očij,*
« *Rajše tudi kot življenje svoje,*
« *Rajše tudi kot vzveličanje.*
« *Pojdi z mano! Glej, v naročji mojem*
« *Našel boš, kar si izgúbil doli,*
« *V trojni meri,» — in s šepetom lehnim
Nadaljuje in oči povési —
« *Žive svoje dni ti bom služila,**

ščetnici, ki jih je vseeno potreben, da bi se izognil vsem težavam.

«Kakor dekla bom služila ti
«In če prav brez — prstena na roki —
«Lovec, ali čuješ? Vrni se!»

Lovec gleda v valovite megle,
Brez življenja mu strmí okó,
Nje govóra mu uhó ne čuje.
Kot preplášen iz morečih sanj
Vsokoči hipno, za slovó pozdrávi
Z roko svojo in potém otide.

V strašnem jadu zatrepéče Špeli
Srce v prsih. — Vzkrik, grohót obúpen,
Da stotérno jekne v njem skalóvje!
In drhtěč ga čuje lovec trentske
In po hrbtnu vrè mu smrtni pot.

Na čarôbnem vrtu belih žen
Bliska prvi žár jutránje zore
In trepéče na srebrnih virih.
Cvetne čaše dvigajo perésca
In sè slastjo sòj pijó ognjéni,
Krog cvetov pa, kril rudéčeokih
Giblje danes kot vseléj metúlj se.

*Plašnih stópinj, z risanko napéto,
Z bledim licem, a s poglédom žarnim,
Plazi lovec trentski se po grmih,
In počéne za planínsko vrbo
Kot v pogorji ris, na plen prezéči.*

*Čuj, kar spodaj zašumí v grmóvji,
In počasi izmed slečnih grmov
Stopa belih koz brezskrbna tolpa,
Stopa svestno Zlatorog pred njimi.
Kakor kip iz mrámorja izkléšan
Kozel dviga se od skale višnje,
Zrè s pogledom nanj očitajočim,
A mladenič dvigne smrtno cev.*

*Rojenice, blage bele žene,
Glasno klic svoj dvignite svaréči,
Prepodíte koze in ovijte
Z gosto meglo vid nesrečniku!
Oh, brez glasa dvigajo se stene,
Oh, in solnce zrè svetlo in jasno!
Enkrat bitja le svaré nevidna,
Enkrat le in — tega so svarila.*

*Z gromom pokne strel. Na zemljo zgrudi
Zlatorog se in na hip razprhne,
Koz planinskih tolpa lehkonóga.
V drznih skokih dirja lovec k skalam,
Kjer je padel kozel zlatorogi,
A še enkrat glej, žival zadéta
Dvigne s tal se in tedaj, ko lovec
Puško svojo še nabija urno,
Krvavéča skrije se v skalovji.
Po krvi na zemlji gleda lovec,
Ali mesto vročih krvnih kápelj
Vidi cvéte pred sebój skrlátne,
Kakor videl jih nikoli ní.
Na cvetice, žarne kot rubíni,
Pógleđ z grozo mu strmí neznáno:
« O gorjé mi! O — triglavské rože! »*

*Vender s silo se otrese straha
In živáli sledi obstreljeni.
To ní těžko, saj triglavské rože
Kážejo mu pot v krvávih cvetih.
Više, vedno više sled rudeča
Vodi ga in těžko lovec hrôpe.
Zdaj dospeje do police ozke,*

*Stena spredaj, zadaj zrak je sinji,
Pod nogámi pa brezdánje žrelo.
Kar zastópi Zlatorog mu stezo
Po čaròbnem zelišči ozdrávljen.
Zarni bliski švigajo iz rog mu
In omamljen zrè ga lovec trentske.
V krogih skale se vrté krog njega,
V krogih snežno venčani vrhovi.
« Jerica! » še prikiptí iz ust mu,
« Jerica! » še jekne tisočerno
Od skalóvja, potlej mir zavláda
In ponosno in počasi spenja
Zlatorog se doli. Prost je pot.*

Čuješ li juga bučanje nocoj?
Čuješ li v gozdu tréškanje hoj?
O gorjé mu, kogar v goràh
Vjame vihárja ponočnega strah.
Žene molíte, molíte!

Jerica vije do krvi roké,
Jerici molijo ustne bledé:
«Ljubim te, ljubim, oh Bog ve, kakó,
«Tákrat odpústi mi, tákrat samó,
«Ljubček moj, vrni se, vrni!»

Pride, zgine noč dvakrat;
Jug molčí, dan sije zlat.
Mnogo na mostu ljudstva stojí,
Spodaj peneča Soča bobní,
Jerica gleda v valóve.

Ščitljivo je, da je vseh tistih, ki so vključeni v izdajo, vključen tudi pesem "Slovenski vrtinci".

*V valih grgrájo vrtínci glasnó,
Pôjejo pesem otóžno, bridkó;
S čelom razbiúim vrh vodâ
Pripláva mrtev trup možá.
Jerica, ali poznaš ga?*

*«Ali poznaš ga mrliča, dej!»
Divje zakliče Špela jej;
«Tebe je ljubil, mene ní,
«V smrt si drevila ga tí, le tí,
«O gorjé tí, morilka!*

*«Ali če bil je v življenji tvoj,
«V smerti pa bode jedino moj!
Z Bogom mi gora in polje cvetnó,
«Solncece jasno in sútne nebó!
«Prôsi za mène, Devica!»*

*Reče, pa z mosta se vrže v vodé,
Krilo vihrá jej, vihrájo lasjé,
Penast vrtínc na vrh prikipí,
Pesem poročna iz Soče bobní —
Sánjajta, spávajta mirno!*

*Skopnèl je sneg, prepevali so slavci,
Prešèl je mesec mali traven, v hlevih
Pa mukala živina je nestrþno
Želèc si paše sočnate, planinske.
Kar dójdejo prepádeni pastirji
In strahovito prineso novico,
Da zginili so pásniки triglavski.
In res je bilo. V morje kamenito
Zavili so se brstni trávnikи,
Zavile tudi kóćice planínske.*

*To vse pa storil je le Zlatorog;
Razsrjen grúdo je razrìl z rogmí
Tedáj, ko divni vrt so na višávi
Užáljene pustile Rojenice*

—

*In s saboj vzele tudi koze bele.
Kam ž njimi šle so, nikedó ní zvedel. —
Dovòlj je skritih krajev na planinah,
Kamòr še živa duša ni stopila.*

*Doslej zakláda zlatega nihčè
Dobiti mogel ni še v Bogatínu.
A kádar let preteče sedemsto,
Požene jél v triglavskem skalnem morji,
In iz lesá doráslega drevesa
Za zibko bodo iztesáli deske,
In v zibki tej počival bode deček,
Ki bo dobil zaklád podzemeljski.*

✓ Baumback te Spanil Catalogo, no
provincie, bi so te bit nis obieit staaf
Schochmann por noborren. Den Urugua-
yshetscher und die Spanen einziges Glebele,
in Chubut in Patagonia. Gekartert op 18⁹
19⁰, in 20⁰ 1868. Deemaren haars o. Etats.
Vroeg te poractingen ic d. tij. v. Kaisaader
Hochlandblatt H. 6 si nast. v. krit. eamini
opomgani glede no Baumbackova
pessolano provincie o Catalogogen.
✓ Baumback Biolof (1840 - 1905) nem-
rik hennik Lakshmings slags, te nis obieit en
wensis gans provincie "Naturung" (1845).
(Dr. Glaser, Commissaris van 102)